

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAVIVALDYBIŲ APLINKOS APSAUGOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS
ĮSTATYMO NR. IX-1607 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2026 m.

d. Nr.

Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios
programos įstatymo Nr. IX-1607 nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymą Nr. IX-1607 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAVIVALDYBIŲ APLINKOS APSAUGOS RĖMIMO PROGRAMŲ
ĮSTATYMAS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programų (toliau – Programos) lėšų šaltinius ir jų naudojimo tvarką.

2 straipsnis. Įstatyme vartojamos sąvokos

1. **Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programų lėšų gavėjai** (toliau – Programų lėšų gavėjai) – savivaldybių administracijos, savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programų lėšomis įgyvendinančios šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatytas priemonės savivaldybės teritorijoje.

2. Šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatyme, Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatyme, Lietuvos Respublikos medžioklės įstatyme, Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatyme.

3 straipsnis. Bendrosios nuostatos

1. Programų tikslas – finansuoti savivaldybių vykdomas aplinkos apsaugos veiklas, skirtas šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatytoms priemonėms (toliau – Programų priemonės), šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje numatytai savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai įgyvendinti.

2. Programų lėšos kaupiamos atskiroje savivaldybės biudžeto banko sąskaitoje. Programų finansavimo pajamos ir asignavimai planuojami savivaldybių biudžete savivaldybių tarybų nustatyta tvarka.

3. Savivaldybių administracijos, įgyvendindamos Programų priemones, gali pasitelkti trečiuosius asmenis – kitus juridinius ir fizinius asmenis, vykdančius aplinkos apsaugos veiklas savivaldybės teritorijoje, pateikusius pasiūlymus savivaldybei dėl veiklų, skirtų Programų priemonėms įgyvendinti.

4 straipsnis. Programų finansavimo šaltiniai

Programų finansavimo šaltiniai:

- 1) juridinių ir fizinių asmenų mokesčiai, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už teršalų išmetimą į aplinką;
- 2) medžioklės plotų naudotojų mokesčiai, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą;
- 3) juridinių ir fizinių asmenų mokesčiai ir baudos, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už angliavandenilių išteklius;
- 4) juridinių ir fizinių asmenų mokesčiai, ekonominės sankcijos, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už valstybinius gamtos išteklius, išskyrus medžiojamųjų gyvūnų išteklius;
- 5) lėšos, gautos kaip želdinių atkuriamosios vertės kompensacija;
- 6) lėšos iš sumokėtų Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nustatytų baudų už aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir (ar) jų įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimus, paskirtų savivaldybių administracijų arba savivaldybių vykdomųjų institucijų įgaliotų įstaigų ar įmonių pareigūnų;
- 7) 80 procentų lėšų iš sumokėtų Administracinių nusižengimų kodekse nustatytų baudų už Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir kitų gyvūnų gerovės ir apsaugos, atskirų rūšių gyvūnų ženklinimo ir registravimo reikalavimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus;
- 8) lėšos, gautos atlyginus aplinkai padarytą žalą, kai ieškinys dėl tokios žalos atlyginimo buvo pareikštas savivaldybės mero ar jo įgaliotų asmenų Aplinkos apsaugos įstatymo 32² straipsnio 1 dalyje, 33 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka, pervedamos tiesiogiai į šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąskaitą;
- 9) savanoriškos juridinių ir fizinių asmenų įmokos;
- 10) kitos teisėtai gautos lėšos.

5 straipsnis. Programų lėšų naudojimas

1. Programų lėšos naudojamos įgyvendinamoms Programų priemonėms:

1) šiukšlėms, atliekoms, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkyti – įplaukos pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1, 3, 4, 6, 9, 10 punktus, o esant šių lėšų trūkumui, nurodytos priemonės finansuojamos iš kitų Programų finansavimo šaltinių lėšų, išskyrus įplaukas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2, 5 punktus;

2) užterštoms teritorijoms tirti ir (ar) tvarkyti, jeigu gamtos išteklių naudotojai ir asmenys, vykdanys ūkinę veiklą, (toliau – ūkio subjektai) nevykdo Aplinkos apsaugos įstatyme nustatytų pareigų taikyti žalos aplinkai prevencijos priemones, būtinus veiksmus, užtikrinančius teršalų ir (arba) kitokių darančių žalą aplinkai veiksnių skubią kontrolę, sulaikymą, pašalinimą ar kitokiį valdymą siekiant sumažinti ar išvengti didesnės žalos aplinkai, neigiamo poveikio žmonių sveikatai

ar tolesnio aplinkos elementų funkcijų pablogėjimo, ar neprivalo atlyginti žalos aplinkai prevencijos priemonių išlaidų arba nenustatytas atsakingas už žalą aplinkai asmuo, arba atsakingas už žalą aplinkai juridinis asmuo išregistruotas iš Juridinių asmenų registro informacinės sistemos ar fizinis asmuo miręs, – įplaukos pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1, 3, 4, 6, 8–10 punktus, o esant šių lėšų trūkumui, nurodytos priemonės finansuojamos iš kitų Programų finansavimo šaltinių lėšų, išskyrus įplaukas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2, 5 punktus;

3) žalos aplinkai prevencijos priemonėms, jeigu ūkio subjektas nevykdo Aplinkos apsaugos įstatyme nustatytų pareigų taikyti žalos aplinkai prevencijos priemones, būtinus veiksmus, užtikrinančius teršalų ir (arba) kitokių darančių žalą aplinkai veiksnių skubią kontrolę, sulaikymą, pašalinimą ar kitokį valdymą siekiant sumažinti ar išvengti didesnės žalos aplinkai, neigiamo poveikio žmonių sveikatai ar tolesnio aplinkos elementų funkcijų pablogėjimo, ar neprivalo atlyginti žalos aplinkai prevencijos priemonių išlaidų arba nenustatytas atsakingas už žalą aplinkai asmuo, arba atsakingas už žalą aplinkai juridinis asmuo išregistruotas iš Juridinių asmenų registro informacinės sistemos ar fizinis asmuo miręs, – įplaukos pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1, 3, 4, 6, 8–10 punktus, o esant šių lėšų trūkumui, nurodytos priemonės finansuojamos iš kitų Programų finansavimo šaltinių lėšų, išskyrus įplaukas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2, 5 punktus;

4) aplinkos atkūrimo priemonėms (įskaitant detaliųjų ekogeologinių tyrimų atlikimo, aplinkos atkūrimo priemonių plano parengimo priemones), jeigu ūkio subjektas nevykdo Aplinkos apsaugos įstatyme nustatytų pareigų taikyti aplinkos atkūrimo priemones ar neprivalo atlyginti aplinkos atkūrimo priemonių išlaidų arba nenustatytas atsakingas už žalą aplinkai asmuo, arba atsakingas už žalą aplinkai juridinis asmuo išregistruotas iš Juridinių asmenų registro informacinės sistemos ar fizinis asmuo miręs, – įplaukos pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1, 3, 4, 6, 8–10 punktus, o esant šių lėšų trūkumui, nurodytos priemonės finansuojamos iš kitų Programų finansavimo šaltinių lėšų, išskyrus įplaukas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2, 5 punktus;

5) savivaldybių aplinkos monitoringo priemonėms – įplaukos pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1, 3, 4, 6, 9, 10 punktus, o esant šių lėšų trūkumui, nurodytos priemonės finansuojamos iš kitų Programų finansavimo šaltinių lėšų, išskyrus įplaukas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2, 5 punktus;

6) su aplinkos apsauga ir gyvūnų augintinių geroje ir apsauga susijusiam visuomenės švietimui, mokymui, specialistų kvalifikacijos tobulinimui, informacijai skleisti, renginiams ir konkursams organizuoti – įplaukos pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1, 6, 7, 9, 10 punktus, o esant šių lėšų trūkumui, nurodytos priemonės finansuojamos iš kitų Programų finansavimo šaltinių lėšų, išskyrus įplaukas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2, 5 punktus;

7) žemės sklypų, kuriuose medžioklė neuždrausta, savininkams, valdytojams ir naudotojams, įgyvendinantiems žalos prevencijos priemones, kuriomis jie siekia išvengti medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos, finansiškai remti – įplaukos pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2 punktą;

8) medžiojamųjų gyvūnų gyvenamosios aplinkos sąlygoms gerinti, retų ir nykstančių medžiojamųjų gyvūnų rūšių populiacijoms atkurti, laukinių gyvūnų užkrečiamųjų ligų židinių (epizootijų) likvidavimo priemonėms, medžiojamųjų gyvūnų gausai reguliuoti teritorijose, kuriose medžioti draudžiama, – įplaukos pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2 punktą;

9) viešųjų želdynų ir želdinių apsaugai, priežiūrai ir tvarkymui, želdynų ir želdinių būklės stebėsenai, viešiesiems želdynams kurti ir želdiniams veisti, želdynams ir želdiniams inventorizuoti, atskirųjų želdynų žemės sklypams formuoti, šių sklypų kadastro duomenims nustatyti ir įrašyti į Nekilnojamojo turto kadastrą, viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizėms – įplaukos pagal šio įstatymo 4 straipsnio 5, 9, 10 punktus, o esant šių lėšų trūkumui, nurodytos priemonės finansuojamos iš kitų Programų finansavimo šaltinių lėšų, išskyrus įplaukas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2 punktą;

10) gyvūnų augintinių gerovės ir apsaugos programoms įgyvendinti, bešeimininkų gyvūnų skaičiui mažinti, bepriežiūrių ir bešeimininkų gyvūnų augintinių laikinajai globai – įplaukos pagal šio įstatymo 4 straipsnio 7, 9, 10 punktus, o esant šių lėšų trūkumui, nurodytos priemonės finansuojamos iš kitų Programų finansavimo šaltinių lėšų, išskyrus įplaukas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2, 5 punktus;

11) kitoms aplinkos apsaugos ir aplinkos kokybės gerinimo priemonėms – įplaukos pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1, 3, 4, 6, 9, 10 punktus, o esant šių lėšų trūkumui, nurodytos priemonės finansuojamos iš kitų Programų finansavimo šaltinių lėšų, išskyrus įplaukas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2, 5 punktus.

2. 20 procentų Programų lėšų, neįskaitant įplaukų pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2, 5, 6, 8 punktus, naudojama savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai.

3. Programų lėšos, nepanaudotos einamaisiais biudžetiniais metais, naudojamos kitų metų Programų savivaldybių vykdomoms aplinkos apsaugos veikloms, skirtoms Programų priemonėms, šio straipsnio 2 dalyje nustatytai savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai įgyvendinti.

4. Programų lėšų naudojimo kontrolė vykdoma Biudžeto sandaros įstatymo nustatyta tvarka.

6 straipsnis. Programų lėšų skyrimas, naudojimas ir atskaitomybė

1. Programų lėšų skyrimo, naudojimo ir atskaitomybės tvarką, vadovaudamasi šio įstatymo nuostatomis, nustato savivaldybės taryba.

2. Finansavimas veikloms, skirtoms Programų priemonėms įgyvendinti, skiriamas vadovaujantis aplinkos ministro nustatoma finansuotinų Programų priemonių atrankos kriterijais. Finansuotinų Programų priemonių atrankos kriterijai nustatomi atsižvelgiant į Programų tikslą ir Programų priemonių pagrįstumą.

3. Savivaldybės administracija savivaldybės tarybos nustatyta Programų lėšų skyrimo, naudojimo ir atskaitomybės tvarka vertina gautus pasiūlymus ir, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka, pateikia priimtą sprendimą dėl pasiūlymo atitikties šio straipsnio 2 dalyje nurodytoms nuostatomis.

4. Programų priemonės ir veiklas, kurioms skiriamos lėšos, tvirtina savivaldybės taryba.

5. Informacija apie gautas, panaudotas Programų lėšas, Programų lėšų likutį teikiama Programų priemonių įgyvendinimo ir vykdytų veiklų ataskaitoje, kuri rengiama pagal aplinkos ministro patvirtintą formą. Programų priemonių įgyvendinimo ir vykdytų veiklų ataskaita savivaldybės tarybos nustatyta Programų lėšų skyrimo, naudojimo ir atskaitomybės tvarka rengiama pasibaigus ataskaitiniams (kalendoriniams) metams ir tvirtinama savivaldybės tarybos.

6. Jei, vadovaujantis savivaldybės tarybos nustatyta Programų lėšų skyrimo, naudojimo ir atskaitomybės tvarka, savivaldybės administracijai ar jos įgaliotiems asmenims patikrinus, ar veiklos įvykdytos, ir surašius patikrinimo aktą, kurį pasirašo patikrinimą atlikę asmenys, nustatoma, kad Programų lėšų gavėjai neįvykdė veiklų, skirtų Programų priemonėms įgyvendinti ir kurioms buvo skirtos Programų lėšos, arba įvykdė jas netinkamai, šios lėšos per 3 mėnesius nuo šių veiklų neįvykdymo arba netinkamo įvykdymo nustatymo dienos grąžinamos į šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąskaitą.

7 straipsnis. Programų viešinimas

1. Savivaldybės administracija savivaldybės tarybos nustatyta Programų lėšų skyrimo, naudojimo ir atskaitomybės tvarka kiekvienais metais vienoje ar keliose visuomenės informavimo priemonėse – savivaldybės interneto svetainėje, skelbimų lentose, socialiniuose tinkluose, vietos

spauodoje ar kitose – skelbia informaciją apie pasiūlymų dėl veiklų pagal Programų priemones, nurodytas šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje, finansavimo teikimą, jų vertinimo, svarstymo, sprendimų priėmimo terminus.

2. Informacija apie savivaldybės tarybos patvirtintas Programų priemones ir veiklas, kurioms skiriamos lėšos einamiesiems kalendoriniams metams, joms skirtą finansavimą skelbiama savivaldybės interneto svetainėje iki einamųjų metų balandžio 30 dienos.

3. Praėjusių metų savivaldybės tarybos patvirtinta Programų priemonių įgyvendinimo ir vykdytų veiklų ataskaita skelbiama savivaldybės interneto svetainėje iki einamųjų metų kovo 15 d.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.

2. Aplinkos ministras, savivaldybių tarybos iki 2026 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki 2026 m. gruodžio 31 d. savivaldybių administracijų ar savivaldybių vykdomųjų institucijų įgaliotų įstaigų ar įmonių pareigūnams pradėjus administracinio nusižengimo teiseną dėl Administracinių nusižengimų kodekse numatytų administracinių nusižengimų už aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir (ar) jų įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimus, lėšos, numatytos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programų įstatymo 4 straipsnio 6 punkte, pervedamos pagal iki 2026 m. gruodžio 31 d. galiojusias nuostatas.

4. Iki 2026 m. gruodžio 31 d. pradėjus administracinio nusižengimo teiseną dėl Administracinių nusižengimų kodekse numatytų administracinių nusižengimų už Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir kitų gyvūnų gerovės ir apsaugos, atskirų rūšių gyvūnų ženklinimo ir registravimo reikalavimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, lėšos, numatytos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programų įstatymo 4 straipsnio 7 punkte, pervedamos pagal iki 2026 m. gruodžio 31 d. galiojusias nuostatas.

5. Iki 2026 m. gruodžio 31 d. savivaldybės merui ar jo įgaliotam asmeniui pareiškus ieškinį dėl žalos aplinkai atlyginimo Aplinkos apsaugos įstatymo 32² straipsnio 1 dalyje, 33 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka, lėšos pervedamos pagal iki 2026 m. gruodžio 31 d. galiojusias nuostatas.

6. Kituose teisės aktuose vartojamą sąvoką „Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa“ atitinka sąvoka „savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programos“.

7. Kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymą reiškia nuorodas į Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programų įstatymą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas